

BOG

DEN STORE GUD PAN OG ANDRE FORTÆLLINGER (/BOEGER/DEN-STORE-GUD-PAN-OG-ANDRE-FORTAELLINGER)

Af Arthur Machen (/forfattere/arthur-machen) (2021)

Log ind (/user/login?destination=/boeger/den-store-gud-pan-og-andre-fortaelinger) for at anmelde

Arthur Machens viser os kun glimt af den ondskab, der lurder omkring os, men det, han viser os i sine subtile fortællinger, er skrækindjagende.

LÅN PÅ BIBLIOTEKET

(HTTPS://BIBLIOTEK.DK/DA/SEARCH/WORK/?

SEARCH_BLOCK_FORM=870970-

BASIS%3A61642404&FRAGMENT=CONTENT)

TAGS:

DET ONDE (/TAXONOMY/TERM/2216) DETEKTIVER (/TAXONOMY/TERM/2222)
FEER (/TAXONOMY/TERM/3060) KELTSKE MYTER (/TAXONOMY/TERM/30987)
NATUREN OG MENNESKET (/TAXONOMY/TERM/23016) OKKULTISME (/TAXONOMY/TERM/7942)
OVERNATURLIGE VÆSENER (/TAXONOMY/TERM/8114) SPOGELSER (/TAXONOMY/TERM/9911)

ANMELDELSE

06 feb.22

(/users/rune-christiansen)

Af Rune Christiansen (/users/rune-christiansen)

Arthur Machens viser os kun glimt af den ondskab, der lurder omkring os, men det, han viser os i sine subtile fortællinger, er skrækindjagende.

Hvad er ondskab? Er det en fysisk manifestation, der lurder i skyggerne, eller er det en del af os selv, der venter på at bryde frem?

Arthur Machen er nok et ukendt navn for de fleste, men for tilhængere af det gotiske gys og *weird*-genren, så er han lidt en stamfader til mange af de store forfattere inden for genren. Det er ikke for ingenting, at Machens forfatterskab er fremhævet som en stor inspiration for mestre som H.P. Lovecraft, Clark Ashton Smith, Peter Straub og Stephen King. Hvor Machen selv med tiden er gledet ud i den samme intethed, hvor mange af rædslerne fra hans fortællinger stammer fra, så er hans aftryk på denne specifikke gren af litteraturhistorien solidt plantet hos os for tid og evighed.

'Den store gud Pan' består af fem noveller, der alle bygger sig op omkring narrativer om menneskers møde med mytiske væsner og ritualer, der er gledet ud af vores bevidsthed, men som i glimt viser deres tilstedeværelse på de mest skrækindjagende måder. Titelnovellen er nok det værk iblandt de fem fortællinger, der bedst illustrerer dette. Her får vi igennem en sammenfletning af forskellige karakterer et indblik i, hvordan en kvindes møde med guden Pan har ændret hende for bestandigt, omformet hendes indre til noget unævneligt, rædselsvækkende. Vi møder aldrig guden Pan selv, men det behøver vi heller ikke. De indirekte vidneberetninger er rigeligt til at skabe monstrøst billede i selv den ordinære læsers fantasi.

Det samme gør sig gældende i 'Det hvide pulver', hvor fortællerens bror ved en fejlmedicinering pludselig ændrer drastisk karakter – og form. Eller i 'Den lysende pyramide', hvor den vestengelske natur gemmer på ruiner og skabninger langt ældre en menneskeheden selv. Historier, der skaber indirekte billeder i læserens sind om oldgamle ondskaaber, der dvæler i verdens hulrum omkring os.

Personligt er jeg stor fan af 'Bueskytterne' - fortællingen om, hvordan højere magter træder til og redder tusindvis af engelske soldater fra at blive slagtet under 1. verdenskrig. Fortællingen er kort, men formår at skabe en unik stemning, der sågar har medvirket til at skabe en hel myte om, at engelske soldater rent faktisk blev reddet af overnaturlige kræfter under Slaget om Mons i 1914.

Machens fortællinger er – meget lig H. P. Lovecrafts – mere en rejse ind i menneskets eget vanvittige sind, end det er egentlige beskrivelser af den fysiske ondskab. Novellerne er små studier i frygt – og hvordan den opstår. Hvordan vores møder med det uforklarlige præger os og danner grobund for den bidende angst, der kombineret med menneskets fantasi skaber former og skabninger i mørket, som er helt individuelle fra person til person.

Nogle vil måske se det som en svaghed, at fortællingerne aldrig rigtig tør åbne døren helt til onskaben i det skjulte. At Machen er en svag forfatter, der er bange for at give for meget væk af frygt for, det bliver banalt. Men for læsere af Stephen King, der kender følelsen af, at bogen ligesom falder til jorden og skuffelsen finder indpas i det øjeblik, vi ser monstret, så er det fantastisk, når ens egen fantasi får lov at færdiggøre arbejdet.

For er det dovent skrivarbejde at give plads til vores fantasi og lade os stykke stumperne sammen selv? Ikke, hvis du spørger mig. Jeg finder det intelligent og provokerende, og hvis man kan acceptere historier, hvor du aldrig får det fulde svar – men selv må komme med det – så vil Machens glimt af onskaben omkring os opleves som en sand rutschebanetur med fryttoget.

Det er en stor styrke i novellerne, og nok også grunden til, at de stadig holder i dag. Machen lader os kun skimte onskaben, som vi så selv må stykke sammen ved at bruge vores egen fantasi. Han tegner aldrig et fuldt billede af det 'unævnelige', vi står over for – på samme måde som Lovecraft også elskede at holde en hånd over læserens øjne, så vi kun anede glimt af grusomhederne imellem fingrene.

For hvad er ondskab? Kun din fantasi sætter grænsen.

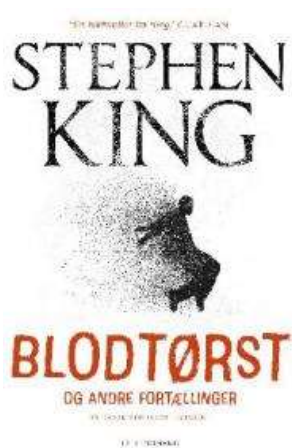
BOGDETALJER

Gys og Horror

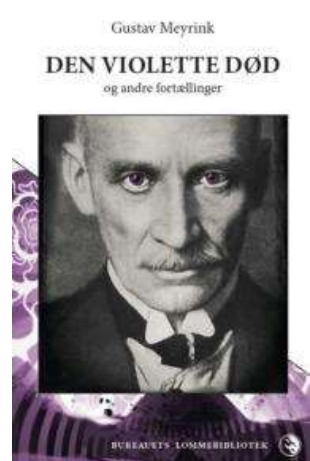
(/boeger/den-store-gud-pan-og-andre-fortaelinger)
DEN STORE GUD PAN OG ANDRE FORTÆLLINGER
(/BOEGER/DEN-STORE-GUD-PAN-OG-ANDRE-FORTAELLINGER)
Af Arthur Machen (f. 1863)

(/boeger/blodtoerst-og-andre-fortaelinger)
BLDTØRST OG ANDRE FORTÆLLINGER
(/BOEGER/BLODTERST-OG-ANDRE-FORTAELLINGER)
Af Stephen King (f. 1947)

(/boeger/manden-der-taenkte-ting)
MANDEN DER TÆNKTE TING (/BOEGER/MANDEN-
DER-TAENKTE-TING)
Af Valdemar Holst

(/boeger/den-violette-doed-andre-fortaelinger)
DEN VIOLETTE DØD & ANDRE FORTÆLLINGER
(/BOEGER/DEN-VIOLETTE-DOED-ANDRE-FORTAELLINGER)
Af Gustav Meyrink

VIS ANDRE BOGLISTER →

VIS HELE LISTEN →

Brugerne anmeldelser